

commissionen ligeoverfor et Antal af Communalbestyrelsen valgte Medlemmer; men jeg troer, at Vedtægt eller Bane, eller hvad det nu er, har medført, at Forholdet i flere Communer er saaledes, at hvor der er flere Præster end den eller de egentlige Sognepræster, der ere samtlige Præster Medlemmer af Skolecommissionen, og deraf følger, at Forholdet til de valgte Medlemmer blive noget anderledes. Dersom der f. Ex. i en By er 3—4 Præster, er det ikke sjældent, at de Alle ere Medlemmer af Skolecommissionen ved Siden af et Antal communalvalgte Mænd, og det er aabenbart, at det forrykker Forholdet med Hensyn til den numeriske Styrke, naar der er flere eller færre af de kongelige Embedsmænd i Commissionen. I Skolecommissionen siger jeg altsaa, at Forholdet er noget lignende som ovenfor omtalt ved Fattigcommissionen. Skolecommissionen støttes naturligtvis i det Væsentlige af Skole-directionen, hvorved Maskineriet bliver dobbelt compliceret, og den betragter sig som staaende saa selvstændig og uafhængig af Communalbestyrelsen, at denne mange Gange har overordentlig lidet eller ingen Indflydelse paa den hele Organisation af Skolevæsenet. Jeg kjen-der f. Ex. et Tilfælde, hvor Communalbestyrelsen har anseet det rigtigt og nødvendigt at træde sammen til at danne Comité til Omorganisationen af en Skole, men hvor Skolecommissionen har betragtet dette som Noget, der i den Grad var dens Sag alene, at den først nægtede det og senere kun meget vrangvilligt gik ind paa at forhandle med Communalbestyrelsen om Sagen, idet den ligefrem lod denne vide, at dette var en Sag, som det ikke var Communalbestyrelsens Sag at tage Initiativet til. Paa samme Maade har Forholdet været med reent pecuniaire Sider af Skolevæsenet. Dersom man fandt det forsvareligt at indskrænke Lærernes Antal ved en Skole, fordi Elevernes Antal til en given Tid var sunket ned, har Skolecommissionen, uagtet der kun var Tale om en Skole, der ikke kunde regnes til de egentlige Almueskoler, men var en af de saakaldte Borgerkoler eller billige Betalingskoler i Kjøbstæderne, i den Grad betragtet Sagen som liggende under sin Resport og faaet Medhold deri paa høiere Steder, at

Communalbestyrelsen ikke kunde tage nogen selvstændig Bestemmelse derom. Denne U selvstændighed ligeoverfor andre communale Elementer fører til, at i det Budget f. Ex., som jeg kjen-der nærmest til, nemlig Aarhus's, have Skolecommissionen, Fattigcommissionen og forskjellige andre Commissioner af det hele paalignede Beløb for eet Aar, ca. 56,000 Rb., havt mellem 35 og 40,000 Rb. under deres Raadighed, og naar det nu ved Siden heraf erindres, at af de øvrige 16,000 Rb. en Deel var ligefrem faste Udgifter, saasom Lønninger, contractmæssige Renter og Afdrag paa Gjæld etc., vil det indsees, at selve Communalbestyrelsen kun kunde siges at have havt egentlig Raadighed over en overmaade lille Part af Communens Pengevæsen. Denne U selvstændighed betragter jeg som det Allerfarligste, det allermeest Hemmende i det communale Liv, og det i en langt høiere Grad end Uafhængigheden af Ministeriet. Jeg gaaer endog saa vidt i denne Henseende, at jeg, naar Galt skulde være, langt hellere vilde lade Ministeriet beholde sin Myndighed til at være en Overinstans for enhver Bevilling end see, at disse særlige Commissioner, denne Mangel paa Centralisation i selve den communale Bestyrelse, skulde vedblive i Communen.

I disse to Punkter er det, at den nærværende Lov væsentlig søger at gjøre Forandring. Lovforslagets § 5 omhandler den første Side af Sagen, idet den nemlig for en Deel ophæver Ministeriets Bevillingsret ved de communale Udgifter, og jeg for mit Vedkommende kan ikke skjønne rettere, end at der herved er givet Communerne en saadan Frihed, som de vel kunne være tjente med. Hovedtanken deri er jo at indføre et virkeligt Bevillings-Budget i Communerne, vedtaget af Communalbestyrelsen, som skal have Gyldighed uden at behøve nogen høiere Autorisation, naar der i eet Aar ikke udskrives et høiere Skattebeløb, end Gjennemsnittet udgjør af de tre nærmeste Aars samtlige Communeskatter med Tillæg af een Tiendebeel, det vil altsaa sige, at Skatteligningen i en Commune kan forsøges med en Tiendebeel af Gjennemsnittet af de tre sidste Aars Skatter. For at bestemme denne Friheds Omfang har jeg beregnet, at dersom en Commune benytter